

УДК 531.8

В. Гой; Г. Щигельська, канд. іст. наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя (Україна)

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

V. Hoi; H. Shchyhelska, Ph.D., Assoc. Prof.

PHILOSOPHICAL UNDERSTANDING OF WEAPONS LEGALIZATION IN UKRAINE

Тема легалізації зброї в Україні є однією з найактуальніших у інформаційному просторі та у вітчизняному політикумі. Існують дві основні філософські концептуальні ідеї, на яких базується обіг і застосування вогнепальної зброї: перша – концепція пріоритету безпеки суспільства; друга – концепція пріоритету права особи на самозахист за допомогою зброї.

Деякі експерти переконані, що обіг зброї в Україні потрібно легалізувати. На думку представників «Української асоціації власників зброї», відсутність правового урегулювання та єдиних правил володіння зброєю позбавляє громадян дієвого засобу захисту свого життя та здоров'я від злочинних посягань.

Першим аргументом на користь легалізації зброї є те, що вона дозволена в багатьох країнах світу, і це призвело до зменшення кількості насильницьких злочинів і злочинів проти власності, наприклад, у Швейцарії, США, Норвегії та інших. Одним з кращих прикладів легалізації зброї, що принесла позитивні результати, є Швейцарія. 29% жителів цієї країни володіють зброєю, при цьому тут спостерігається один із найнижчих рівнів злочинності.

У США право на володіння і носіння зброї закріплене у Конституції. Зброя зберігається приблизно у 43% будинків. Нею володіють близько 90 мільйонів американців. Для порівняння, на 100 українців зараз припадає 7 одиниць вогнепальної зброї. Тим часом у США – 88,8. Це найвищий показник серед розвинених країн.

На даний момент в Україні є достатньо нелегальної зброї, яку зазвичай постачають з зони ООС, і її кількість, ймовірно, буде збільшуватися, як і, відповідно, рівень злочинності через її незаконний обіг. Необлікована зброя стає джерелом скоєння злочинів і нещасних випадків із летальними наслідками. Ще у 2015 році петиція про законодавче врегулювання обігу зброї набрала рекордні 36 тисяч підписів, однак Президент П. Порошенко заявив, що цю ідею не підтримує переважна більшість населення. Відхилив відповідну петицію й чинний Президент В. Зеленський, зазначивши, що легалізація обігу зброї в Україні була б наразі передчасною.

Основним контраргументом легалізації зброї експерти називають менталітет самих українців. До цього можна також додати те, що зброя може потрапити до рук психічно невірноважених людей. Зброя – це велика відповідальність, і люди, які хочуть нею володіти, повинні бути до цього готові, оскільки вбиває не зброя сама по собі, а люди, в чийї руках вона є.

Таким чином, можна стверджувати, що в Україні за основу взято концепцію пріоритету безпеки суспільства. Вагомими ризиками легалізації зброї вбачаються психологічні, адже зброя окрім відповідальності потребує ще й особливого самоконтролю. Проте, враховуючи наявність в обігу великої кількості нелегальної зброї та позитивний досвід країн, де законом врегульовано право на зброю для самозахисту, удосконалення нормативно-правової бази забезпечення обігу й застосування зброї є очевидним.